

היה מקום לומר, שהסיבה שהתירו לדרוס על העור, כי ראוי הוא לשכב עליו, ואם זה הטעם, גם עור שנשחט ערב יום טוב היה מותר לדורסו ביום טוב.

אבל עכשיו שלימד עולא שטעם ההיתר הוא כדי שלא ימנע מהשחיטה ביום טוב, לא הותר הדבר אלא בעור בהמה שנשחטה ביום טוב, ולא בעור בהמה שנשחטה קודם יום טוב^א.

ב. החזרת תריסי חנויות.

ענין זה נתבאר לעיל בסמוך, שלדעת בית הלל, מותר להחזיר דלתות חנויות [שיש להן ציר באמצע], כדי שלא ימנעו מלהסיר את הדלתות, להוציא מהחנויות צרכי יום טוב.

אמנם, לולא שאמר עולא, שטעמם של בית הלל משום שהתירו סופו משום תחילתו, היה מקום לומר, שהסיבה שהתירו להחזיר את דלתות החנויות כי לדעתם אין איסור בנין וסתירה בכלים^ב, ואם זה הטעם, גם דלתות תיבות של שאר דברים מותר להסיר ולהחזיר ביום טוב.

אבל עכשיו שלימד עולא שטעם ההיתר הוא כדי שלא ימנע משמחת יום טוב, לא הותר הדבר אלא בדלתות חנויות, ולא בדלתות שאר תיבות^ב.

ג. החזרת רטיה במקדש.

במסכת שבת מבואר, שהממרח רטיה^ג בשבת [=מחליק תחבושת על המכה], חייב משום ממחק. ומהטעם הזה אסרו חכמים את עצם נתינת הרטיה על המכה, אף בלא מירוח, שמא יבוא למרח. ומבואר במסכת עירובין שאיסור זה שווה במקדש ובמדינה. ולא רק הנתינה מתחילה אסורה, אלא אף מי שהיתה עליו רטיה מערב שבת, והסירה בשבת,

^א דליכא למיגזר משום תחילתן, דאי נמי לא שרית ליה, אינו נמנע מלשחוט מערב יום טוב, דהא יכול לשוטחו מבעוד יום. [רש"י].

^ב אלא בבתיים, דנחייב בבנין כל דהו. והעושה כלי או גומרו ביום טוב או בשבת, משום מכה בפטיש הוא דמחייב, שהוא חיוב לכל גמר מלאכה. או אם הוא דבר שהוא מחליקו, חייב משום ממחק. ואם צריך קצוע, חייב משום מחתך. וכן אורג או מסך או תופר. אבל בנין וסתירה, לא שייך בהו לאחיובי בסלוק וחזרה. [רש"י].

^ג דאף על גב דאין בנין וסתירה בכלים, קאסרי ליה בית הלל מדרבנן, אי לאו משום תחלתן. [רש"י].

^ד היא חתיכה של בגד שפושטין עליו המשחה, לתת אותה על המכה.